

Pla de curs 2013-2014

Introducció

Els grans canvis socials que vivim

De canvis socials n'hi ha hagut sempre. Han canviat sistemes socials, sistemes econòmics, polítics i culturals i el món no s'ha enfonsat.

En aquests darrers 40 anys, a més de la transició política de la dictadura cap a la democràcia a l'Estat Espanyol i a d'altres Estats, hem observat la introducció accelerada de noves tecnologies que produeixen i produiran grans canvis en el camp de la comunicació i que acceleren el procés mundial de globalització econòmica, política i cultural. La humanitat continua dividida entre unes minories molt poderoses econòmicament, política i cultural, i una gran majoria de la població que està dominada per aquestes elits i forma part de les classes dominades. El sistema capitalista s'ha fet senyor del món arreu. Estem en una societat cada cop més plural, multicultural i laica. En ella l'individualisme, el consumisme i el mateix afany de llibertat personal creix.

La globalització es construeix a favor dels més poderosos. La mateixa crisi financera a què ens han portat la gran banca i les multinacionals, sembla que esdevé una nova fase de capitalització del gran capital internacional.

Aquesta crisi està inscrita en les crisis alimentària, energètica i ecològica. Les mateixes xarxes socials i els mitjans de comunicació estan dominades pels grans negocis mundials. Tot plegat posa en qüestió la política, la democràcia, el sistema cultural de valors, el paper de les religions i de les ètiques humanistes.

Sovint sembla que estem en un "cul de sac" que produeix malalties físiques, psíquiques i espirituals, moltes pors, incerteses, queixes i impotències. Així sentim atacada la nostra dignitat de persones, de ciutadans/es, de treballadors/es, de germans/es i de fills/es de Déu.

Els mitjans de comunicació dominants incideixen, amb les grans empreses que tenen darrera, per augmentar l'individualisme i el consumisme materialista i ens posen força dificultats per l'acció col·lectiva, crítica i transformadora, impulsant-nos generalment vers la passivitat.

També observem que la direcció de la nostra Església, excepte honorades excepcions, no està donant les respostes adequades a aquest atac a la nostra dignitat. Algunes autoritats eclesiàstiques es deixen portar per altres temàtiques secundàries que despisten, sobre tot referents a la moralitat sexual, estan silenciades, o, el que és encara més lamentable, són còmplices dels poders econòmics i polítics del món.

Per altra banda, els canvis ens apropen els uns als altres més que mai. Això ens mostra que tots estem lligats, que formem part d'una mateixa comunitat. Han aparegut nous moviments socials que s'han desenvolupat encara més gràcies a les xarxes socials. I encara que de forma fragmentària, intenten respondre als nous canvis. Alguns d'ells, ja fa temps que s'han anat constituint i ara estan donant respostes vàlides a l'actual situació. Són:

l'ecologisme, el feminisme, el pacifisme, els moviments per una altra globalització, els indigenistes, els nacionalismes populars, els moviments de veïns, els juvenils, de gent gran, les ONGs, el 15-M,... Aquests moviments intenten amb intel·ligència, amb tota la qualitat que saben i amb solidaritat, aprofitar les oportunitats que la crisi actual ofereix per anar

avançant vers un altre sistema-marc en el camp econòmic, polític i cultural.

Com a cristians/es ens sentim agermanats amb aquests moviments que obren pas al Regne de Déu.

És lògic, humà i coherent que si hi ha atac a la dignitat hi hagi indignació. Aquesta no ha de quedar-se en el lament, la queixa i la pura crítica sinó que ha d'estimular a l'acció, la qual necessita incorporar tota l'experiència històrica de la classe obrera i de les capes populars, i l'anàlisi oberta de la realitat actual, per respondre als atacs a la dignitat humana.

L'horitzó darrer de l'acció pel canvi, és acabar amb totes les formes de dependència, de submissió i d'injustícia. A l'Estat Espanyol, i en altres Estats europeus, la lluita per l'alliberament social de les capes populars s'imbrica amb la lluita per l'alliberament nacional, per la sobirania i el dret a l'autodeterminació, dret també que es relaciona amb la dignitat i la llibertat dels pobles.

Entre els poderosos hi ha qui vol mostrar, amb arguments d'amenaça per la comunitat, la necessitat de dirigir aquests grans canvis. Veuen el sorgiment d'aquests moviments com una amenaça al sistema, un sistema que de fet està mostrant amb les seves esquerdes que és injust i que no està ni al servei de les persones ni molt menys dels més necessitats del món.

Per nosaltres, precisament aquests moviments, ens remouen l'esperança i plantegen la unitat entre la lluita per la justícia amb la cura i l'atenció als altres, la tendresa i la gratuïtat que sobre tot aporten les dones. Anem entenent que per avançar cap a la consecució d'una nova societat, tots aquests moviments han de confluïr en propostes alternatives comunes.

Ens costa trobar alternatives tant teòriques com reals, per anar construint aquest món nou. Les grans utopies socials sembla que s'hagin esvaït o que no responguin a la situació actual. I ens preguntem: on anem?, on hem d'anar?, quines eines tenim per avançar en la dignitat i la fraternitat universal?... Continuem emprant les formes de lluita tradicionals però observem que no tenen el mateix efecte que abans. Necessitem de noves eines.

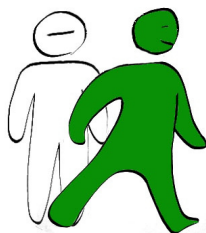
Força cristians i cristianes estan implicats i participen de molts dels moviments socials; també grups, comunitats, parròquies i moviments cristians col·laboren i participen en les diferents iniciatives que els ofereixen. L'experiència llarga de les diferents religions (entre elles el cristianisme) i les diferents filosofies i ètiques humanistes, amb el seu patrimoni, poden aportar i aporten l'impuls, l'estímul, i el sentit espiritual que necessita tota acció transformadora. La nostra fe en el Crist ens és un indicatiu fonamental per escoltar el sofriment, l'experiència, la opinió i la veu dels més pobres per esdevenir-los guies de l'acció. La fe en el Crist viu i ressuscitat ens dóna sentit al nostre estil personal i col·lectiu de viure i a la nostra acció i ens és un esperó i una esperança que ens obra horitzons nous que també ens permeten elaborar noves utopies). La fe ens ajuda a ser crítics davant dels sistemes-marc injustos i inhumans en els quals estem. La confiança en nosaltres mateixos, en la humanitat i en un Déu Amor que ens és Pare i Mare i ens tracta com a fills/es, ens recorda la nostra dignitat i la nostra característica bàsica de germans i de germanes. Se'ns demana també un canvi personal per purificar les pròpies mirades i actituds, per créixer com a persones, deixant-nos interpel·lar a fons per l'evangeli. Per tant no podem aprovar uns sistemes econòmics, polítics, culturals, religiosos i eclesials injustos i opressius. Al contrari, hem de se-

guir participant en les accions transformadores que, impulsades per cristians o no, ja estan construint el Regne.

La fe és viu comunitàriament i és en l'intercanvi d'experiència creient que anem madurant i ens fem seguidors del Crist, gràcies als altres. Per això volem i desitgem unes comunitats cristianes acollidores, humanes i humanitzadores que siguin per nosaltres jardins d'esperança, de pau i de llibertat. Així també ho volem per a tota l'Església i per això ens sentim corresponsables de la transformació evangèlica de tota l'Església.

A l' ACO, se'ns demana, un discerniment, una mirada a la realitat des de la llum de l'evangeli del Crist, per situar-nos en una nova realitat social i descobrir les potencialitats i les oportunitats dels canvis per empènyer-los a favor de l'alliberament de tot el poble. Tot ens servirà per fer la nostra humil aportació al moviment obrer, als moviments populars i socials, al nostre país i a la nostra Església.

No tingueu por:

ESPERANÇATS I EN ACCIÓ!

Prioritat 2013-2014

La dignitat de la persona

[Nota prèvia: Aquesta prioritat es pot enfocar o contemplar des de punts de vista diversos (dret, psicologia, ètica, espiritualitat, política...). El que s'exposa a continuació només té la pretensió d'ajudar-nos a entrar en matèria. Som conscients que les referències històriques són unes pinzellades molt parcials, però que tanmateix ens ajuden a presentar el que volem dir.]

Introducció

La dignitat és la característica inherent de les persones, que comporta que pel fet de ser-ho han de ser tractades amb respecte i amb reconeixement del seu valor com a ésser humà únic, bo i reconeixent que cada persona és diferent. La consciència de la pròpia dignitat fa possible el desenvolupament afectiu, ètic i intel·lectual de les persones.

És constant en la història de la humanitat la negació de la dignitat humana a determinades persones o col·lectius per justificar els atemptats contra aquests (els esclaus

eren considerats objectes, no pas persones; races o ètnies, considerades inferiors; les dones (una majoria en minoria), considerades sovint encara ciutadanes de segona.

El cristianisme va promoure una manera de ser i de fer que es concretarà en l'humanisme del segle XV. L'ètica humanista somia poder construir un món on els individus puguin realitzar-se com a persones i, per tant, puguin viure els valors de la dignitat, llibertat, igualtat i justícia.

Amb la Revolució Francesa les classes emergents van voler portar a la pràctica

allò que durant tant de segles s'havia estat incubant en l'estructura del pensament, però en el segle XIX, amb la revolució industrial, fracassa el pensament humanista. En aquest mateix segle la lluita ressorgeix de les mans de les ideologies anomenades d'esquerres. Marxisme, anarquisme, comunisme, socialisme... donen els instruments necessaris a les masses empobrides, espoliades i explotades a causa de la revolució industrial, per aixecar-se i tornar a intentar viure d'acord amb les idees humanistes que estructuraven la seva consciència.

Context actual

Durant els segles XX i XXI es torna a fer visible el fracàs. Els motors de l'actual sistema econòmic dominant (el neocapitalisme-neoliberalisme) són la competitivitat i el lucre i s'imposen als valors de l'humanisme (en què la dignitat de les persones és indissociable de la llibertat i la igual-

tat i, per tant, de la justícia per a tothom). Els interessos de la globalització econòmica s'imposen als interessos de la globalització de la dignitat, pressupòsit indispensable per a la consecució d'una humanitat madura i equilibrada que viu en pau de debò.

Actualment la desconfiança en la mateixa naturalesa humana i en les institucions que ens representen és immensa en molts sectors de la societat i moltes persones només es mouen per la supervivència individual. Qui no és competitiu, qui no s'ha pogut lucrar, se sent fracassat i desconfia de tot, fins i tot de les institucions que s'havien creat per preservar la seva dignitat (sindicats, partits polítics... que de vegades estan lluitant més per la seva supervivència individual i com a institució). Qui no compta perd a poc a poc la confiança, l'autoestima, es torna passiu, conformista i sent que ha perdut la dignitat que li és in-

herent.

Retrobament de la dignitat

El sistema econòmic imperant pretén ser el més racional i humà per fer funcionar i progressar la societat, i justifica l'explotació dels treballadors, els acomiadaments, els desnonaments, les injeccions de capital per part de l'Estat per salvar la Banca, les insolidaritats, les retallades sanitàries, en educació i en serveis socials, les desatencions als immigrants, als sense sostre... i, per tant, justifica la negació de la dignitat dels més pobres per part dels més rics. En contra d'això hem de fer passos cap a un sistema o sistemes en què la dignitat de les persones ocupi un lloc central.

Una altra víctima conseqüència del sistema és l'afectació del planeta, per degradació creixent difícilment reversible, amb un ús abusiu dels recursos que no té en

compte els seus límits.

Trobar el lloc de reconeixement la dignitat significa capgirar les situacions indignes. Entre els qui creuen en els valors de l'humanisme sorgeixen nous moviments socials (Fòrum Social Mundial o el moviment 15 M per exemple), impulsats en bona part des de les xarxes socials, moviments que ens recorden la inviolabilitat de la dignitat humana i la necessitat de la preservació del planeta.

Avui les tecnologies de la comunicació, més avançades i esteses que mai, i els avenços de la ciència i la tècnica, amb els coneixements que han comportat, cal que els posem al servei de capgirar els desequilibris que impedeixen a gran part de la humanitat de viure d'acord amb la seva dignitat.

La dignitat de la persona a la llum de la fe cristiana

Com a cristians, estem cridats a viure amb goig d'acord

amb la dignitat que ens confereix haver estat creats a imatge de Déu, amb la dignitat de fills de Déu, fills d'un mateix Pare/Mare i, per tant, tots germans, amb els mateixos drets. Aquesta convicció contribuirà a acabar amb les formes de dependència, submissió i injustícia.

Amb Jesús, Déu es fa ésser humà per abraçar la humanitat i demostrar-li el seu infinit amor. Jesús va enaltir tots aquells a qui en el seu temps se'ls negava la dignitat de persona, els exclosos i fracassats. Els retornava la seva dignitat com a fills de Déu. Quan s'aixecaven i així ho reconeixien, Ell els deia: "la teva fe t'ha salvat". I als qui els havien condemnat a la misèria els recordava que tots estem fets a imatge de Déu i som estimats per Ell sense límits ni condicions.

Cal que treballem amb i per una Església que, a imatge de l'acció transformadora de Jesús, lluiti per la dignitat

de les persones, que s'oposi a qualsevol tipus de discriminació, d'opressió, començant la feina dins la mateixa Església. Cal que construïm comunitats cristianes que, sent acollidores, humanes i humanitzadores, reconeixedores de la dignitat fonamental i igual dels seus membres, donin a conèixer Jesús.

No anem sols els cristians en aquest camí: diferents religions, ètiques humanistes, ecologistes, feministes, militants sindicals, polítics i veïnals, el moviment obrer amb tota la seva història... aporten eines, impuls, estímul i sentit, necessaris per a tota acció transformadora. Comptem, i no la podem deixar de banda, amb tota l'experiència del moviment obrer i de la classe obrera, avesats a una lluita, plena de sacrificis, que posa la dignitat del/ de la treballador/a al davant dels seus objectius. És a dir, per a nosaltres la dignitat és també una meta, una utopia que empeny a l'acció. Ens cal,

doncs, recolzar, acompanyar i mantenir amb esperit crític els sindicats de classe obrera, com instruments que defensen aquesta dignitat que, al mateix temps, és contingut exigible del present i del futur de la política, del dret, de l'economia, de la cultura, de la ciència...

Com a militants de l'ACO, ens plantejem:

1. Què és per a nosaltres la dignitat de la persona? I com a treballadors/es?
2. Quina és la crida de l'Evangelí en aquests temps convulsos?
3. Quin procés hem de fer per reconèixer la dignitat que ens fa lliures, i des d'aquesta llibertat animar a tothom a fer el mateix? Quins factors, especialment quines pors i quins prejudicis, dificulten aquest procés?
4. Quina ha de ser la nostra resposta com a militants obrers cristians?
5. Quin cal que sigui el nostre paper des de l'experiència històrica de la classe obrera envers aquests nous moviments crítics amb el sistema actual?
6. L'ACO, en tota la seva estructura, tant des dels grups, com des de les zones, diòcesis i com a moviment, quina resposta dóna per defensar la dignitat de la persona en tots els àmbits on som presents? Amb quins mitjans ho fa (denúncia, negociació, resistència, desobediència...)?

Per treballar la prioritat

La dignitat de la persona

1. Introducció

- Els responsables de zona han de ser el pal-de-paller dinamitzadors del treball de la prioritat en la seva zona. Són els responsables de que es reculli tot el treball que es faci en els grups i en la zona sobre la prioritat i es pugui així compartir amb les altres zones i amb tot el moviment.
- La prioritat , sobre tot a nivell de zona, ha de repercutir, s'ha de fer present, visible, explícita i s'ha d'implicar en:
 - ◇ Les revisions de vida que facin els grups
 - ◇ La Formació de la zona: Estudis d'evangeli, recessos, xerrades, taules rodones...
 - ◇ L'acció: convocatòries de gent de l'entorn, participació com a ACO en entitats, moviments, plataformes, iniciatives d'acció com ACO de zona, participació en les parròquies de la zona, relacions amb altres moviments...

2. Preguntes per tota Revisió de vida

- 1ª: Quina relació trobeu entre el fet presentat i la dignitat de la persona que ens fa lliures, segons el document aprovat en el Consell?
- 2ª: Després de descobrir la llum del Crist en els fets, després de fer memòria de l'experiència històrica de la classe obrera per dignificar i alliberar la persona, què hem de fer per sentir-nos dignes,

perquè no ens prenguin la dignitat i per dignificar la gent del nostre entorn que han participat dels fets que hem posat a revisió?

Es podrien resumir totes les revisions de vida fetes en els grups amb una frase, a tall de conclusió, que s'envia a la zona i al moviment.

3. Revisions de vida sobre la dignitat de la persona

Es podrien fer sobre la vida dels membres del Grup de RdV:

- ◇ Sobre algun fet de manca o de negació de dignitat
- ◇ Sobre algun fet que ha mostrat la dignitat de tota per sota
- ◇ Sobre algun fet en el que algú/ns han resultat dignificats
- ◇ Sobre algun fet de com la competitivitat i l'afany de lucre del sistema capitalista està minant la nostra dignitat com a persones i com a classe obrera i com a poble
- ◇ Sobre algun fet de desconfiança en nosaltres mateixos o en les associacions i moviments que ens defensen, o de por o de pèrdua d'autoestima, de conformisme...
- ◇ Sobre algun fet d'indignació
- ◇ Sobre algun fet de degradació del medi ambient, de pèrdua de la dignitat de la Terra.
- ◇ Sobre algun fet de pèrdua o negació de la dignitat com a país.

- ◇ Sobre algun procés de dignificació i propostes i alternatives en què la dignitat i la llibertat de les persones ocupa un lloc central....

Es podria resumir la revisió de vida amb una frase, a tall de conclusió, que s'envia ala zona i al moviment.

4. Estudis d' Evangeli sobre la Dignitat de la Persona

Es podrien fer escollint dos o tres d'aquests texts, per fer-ho en Grup de Rdv, o en una trobada de zona, o amb persones de l'entorn de l' ACO, o en alguna parròquia o altres cercles coneguts

- ◇ Mateu 21, 28-32 :dignitat de les prostitutes
- ◇ Marc 5, 1-20. Endimoniat de Gerasa
- ◇ Mateu 10, 26-31: invitació a la confiança i treure la por.
- ◇ Mateu 18, 6-9: fer caure a altres en el mal
- ◇ Lluc 4, 16-21. Jesús ha vingut a alliberar, dignificar
- ◇ Joan 12, 1-8 o Lluc 7, 36-50: Dona que ungeix Jesús
- ◇ Mateu 20, 20-28: No dominar sinó servir
- ◇ Romans 8, 18-30: la dignitat dels fills/des de Déu
- ◇ Filipencs 2,1-11: Jesús es rebaixà fins a la mort de creu i ha estat dignificat, exalçat per Déu.

Es pot seguir el següent esquema per l'estudi d'evangeli:

- 1er: Presentació preparada del text i context.
- 2on: Apuntar personalment alguns fets o situacions recents que ens han passat.
- 3er: Lectura personal i/o en grup, amb silenci del text escollit.
- 4rt: Prendre notes personals segons les preguntes següents.
- 5é: Què diu l'evangeli o la carta de Sant Pau escollida?
Quin és el missatge central?
- 6é: Quines actituds i qualitats descobreixo en Jesús en aquest text? Què em diu del Déu-Pare-; Mare-Amor? Quines actituds i qualitats trobo en els altres personatges que hi intervenen?
- 7é: Què em diu a mi personalment? Per què? Amb qui m'identifico? Per què? Què m'indica Jesús en aquest text?
- 8é: En què, on, observo que es realitza avui dia en el meu entorn, en la societat, en la classe obrera, en el barri, en la família, les associacions i

Acció Catòlica Obrera

Tapioles, 10, 2n

08004 Barcelona

www.treballadors.org/aco